

Evropské právo

9. přednáška - Interpretace práva
EU

Interpretace práva soudy EU

- jednotný právní režim v rámci EU vyžaduje existenci jednotné právní úpravy
- totožný text nemusí být aplikován v jednotlivých členských státech stejně, především proto, že bude rozdílně interpretován
- různost obsahu pojmů v jednotlivých čl. státech vyžaduje výklad „nadstátní“, který může být označen jako autonomní, ten je prováděn Soudním dvorem

Řízení o předběžné otázce

- je velmi specifickým institutem práva EU,
- je důležitým prostředkem zajištění jednotné interpretace a aplikace práva EU.

Řízení o předběžné otázce

- Aby bylo zajištěno, že právo EU bude skutečně používáno ve všech členských státech stejně, umožňuje Smlouva národním soudům přerušit za určitých okolností vnitrostátní soudní řízení a obrátit se na Soudní dvůr s předběžnou otázkou.

Řízení o předběžné otázce

- Soudní dvůr má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:
  - a) výkladu Smluv;
  - b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Řízení o předběžné otázce

- Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

Řízení o předběžné otázce

- Řízení před SD je zahájeno návrhem národního soudu k SD ve formě dotazu.
- Rozhodnutí SD, které má formu rozsudku, spočívá v odpovědích na tyto dotazy.
- Rozhodnutí SD je pro národní soud závazné jako každé jiné soudní rozhodnutí, a to v konkrétní věci, jíž se týká.

Řízení o předběžné otázce

- Rozhodování SD o prejudiciální otázce nemá nic společného s dvojinstančností rozhodování. Od řízení ve druhém stupni se odlišuje těmito podstatnými znaky:
- 1. Jde o dvě různá řízení před dvěma různými orgány nenáležejícími do stejné soustavy soudů

Řízení o předběžné otázce

- 2. Předmět řízení před SD je zcela odlišný od předmětu řízení před vnitrostátním soudem.
- Nezasahuje do řízení ve věci samé, které zůstává výhradní doménou národního soudu.

Řízení o předběžné otázce

- 3. Soudní dvůr nemůže změnit ani zrušit rozhodnutí vnitrostátního soudu.
- 4. Řízení o předběžné otázce probíhá a je ukončeno před vydáním rozhodnutí ve věci samé.

Schéma posloupnosti řízení před národním soudem a řízení o předběžné otázce

- Národní soud:
  - Zahájení řízení
  - Posouzení skutkového stavu
  - Identifikace právního předpisu, které bude třeba aplikovat
  - Vznesení otázky výkladu nebo platnosti předpisu EU (předběžná otázka)
  - Podání návrhu SD k řešení předběžné otázky, přerušování řízení

Schéma posloupnosti řízení před národním soudem a řízení o předběžné otázce

- Soudní dvůr
  - Posouzení otázky
  - Vydání rozsudku, jeho doručení národnímu soudu

Schéma posloupnosti řízení před národním soudem a řízení o předběžné otázce

- Dále opět národní soud
  - Aplikace předpisu EU podle rozhodnutí SD (konec prejudiciální fáze řízení)
  - Vydání rozhodnutí ve věci samé (fáze přijetí rozhodnutí)

Předmět řízení o předběžné otázce

- 1. Dle článku 267 Smlouvy o fungování Evropské unie může být předmětem řízení výklad jakékoli právní normy, která je součástí práva Unie, tedy jak primárního, tak sekundárního práva.

Předmět řízení o předběžné otázce

- 2. Platnost aktů orgánů EU (sekundárního práva).
- Platnost nelze zkoumat u SFEU a dalších smluv, které plní funkci ústavy Unie, neboť Soudní dvůr nemá pravomoc přezkoumávat platnost těchto smluv.

Předmět řízení o předběžné otázce

- Předmětem prejudiciálního řízení nemohou být zejména:
  - Otázky skutkového stavu
  - Vnitrostátní právo členských zemí
  - Povinnost aplikovat určitý předpis

Vymezení soudu

- Soudní orgán není pojem jednoznačný, závěry SD lze shrnout tak, že soudem je orgán:
  - a) který vznikl podle práva a má trvalou povahu
  - b) jehož pravomoc je obligatorní, tedy pro určité případy přímo daná zákonem
  - c) jenž rozhoduje spory, a to podle práva
  - d) jehož členové jsou ustanovováni státním orgánem, jeho jednací řád je rovněž schválen státním orgánem (vazba na stát)
  - e) u něhož je zaručena nezávislost

Povinnost podat návrh na prejudiciální řízení

- Prejudiciální řízení je povinné pro soudy, proti jejichž rozhodnutí není podle vnitrostátního práva opravného prostředku.

Povinnost podat návrh na prejudiciální řízení

- Opravný prostředek se rozumí řádný opravný prostředek (odvolání), resp. mimořádný opravný prostředek, jehož podání je k dispozici strany.
- České soudy, které budou spadat pod toto vymezení, budou soudy odvolací (především krajské), Nejvyšší soud a Nejvyšší správní soud.

Povinnost podat návrh na prejudiciální řízení

- Povinnost položit předběžnou otázku není absolutní, a to za podmínky, že:

Povinnost podat návrh na prejudiciální řízení

- 1. odpověď na otázku není podstatná pro rozhodnutí ve věci samé nebo
- 2. odpověď na otázku je zcela zjevně a objektivně zřejmá nebo
- 3. odpověď na otázku již byla poskytnuta Soudním dvorem v jeho dřívější judikatuře.

Otázky týkající se platnosti předpisu práva EU

- jedině SD může takovou otázku rozhodnout, nemají zde národní soudy možnost uvážení (nemohou posoudit, zda je příslušný předpis platný EU)

Právní význam rozhodnutí SD

- Národní soud musí aplikovat předpis na základě výkladu, který podal SD.
- Ostatní národní soudy musí podaný výklad respektovat.
- Výjimkou jsou pochybnosti, v nichž je třeba vznést nový dotaz.
- Rozhodnutí o neplatnosti aktu je obecně závazné.